

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA,
1838
GHILBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUT
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂȘOV
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorizați și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 92

7 Decembrie 1941

Anul 104

Ce spun alții

de V. Branisce

Vorbesc despre articolul profesorului Guido Landra, publicat în revista „Bibliografie Fascista” și intitulat „Continuitatea daco-romană în Carpații meridionali”.

Materialul documentar, care i-a servit pentru această lucrare, autorul și l-a cules din o călătorie de studii în munții Transilvaniei. Profesorul Landra constată, cu vie satisfacție, latinitatea populației Transilvaniei și se uimește de rezistența fizică și sufletească a țaranului nostru, fenomen pe care-l consideră „o adevărată minune istorică”.

Lucrarea urmărește un scop practic. Să lămurească opinia publică italiană — atât de confuză în această privință — despre caracterul românesc al Transilvaniei și despre drepturile noastre legitime asupra ei. Acesta-i singurul ei scop. Căci, problema romanității noastre, a teritoriului de formațiune al neamului și a continuității pe aceste meleaguri este demult lămurită de cercetătorii romaniști. Astăzi nu-ți mai rămâne mult de spus în această chestiune. Iar cei care au pretenția să o răstoarne, pentru ca să justifice o situație nedreaptă, ne evocă, prin acțiunea lor, povestea insipidă a cocoșului roșu din copilărie.

Pentru noi, problema drepturilor noastre asupra Transilvaniei a ieșit de mult din stadiul romantic al acțiunilor eroice, ca pe vremea când un Șincai colinda fără răgaz, purtând în desagi comoara de documente sfinte ale neamului.

Noi suntem perfect lămurii. Și-i mulțumim profesorului Guido Landra că încearcă să lămurească pe compatrioții săi, și pe alții, despre un adevăr vechiu — vechiu cât dealul Grofului, ar zice Lugojenii.

Iată concluziile mai sus amintitului articol: „Este sigur că victoria Axei va dicta Europei o pace dreaptă, în care factorul rasial va avea o fundamentală importanță.

Prin aplicarea acestor principii, România va ieși, fără îndoială, mai puternică și mai compactă decât era în trecut, fiind că ea n'are decât de câștigat din aplicarea riguroasă a principiilor rasiale.

Odată recucerite teritoriile care i-au fost luate pe nedrept, ea își va putea relua evoluția naturală în baza tradițiilor, care sunt încă vii în rândurile poporului din munți și păduri.

Iar mitul etern al Romei va reînvia încă odată în întreg teritoriul acelei Dacii a lui Traian și Decebal, mit pe care poporul român l-a conservat cu religiozitate”.

Noi le reproducem fără niciun comentariu, căci ori ce lămurire este de prisos.

Și n'ar strica unora să încerce să le pătrundă adânc semnificație!

Prima noastră biruință

de I. Bozdog

Depănând firul celor 23 ani de viață în statul nostru național, ne întrebăm adeseori, care a fost tăria marilor realizări din 1918, și dacă mai dispunem de acele puteri sănătoase și astăzi?

Ne punem mai stăruitor această întrebare, mai ales după ce din marea clădire națională, ridicată pe suferințele întregii suflări românești, s'au produs catastrofele dărâmări din care abia o parte au putut fi ridicate și încorporate puternicului bloc, și când ne dăm seama că, pe lângă blocul încă alunecat, sunt încă multe fisuri și chiar crepături adânci în inimile noastre.

Anul marilor întruchipări ale visurilor atâtor generații, 1918, prin Unirile dela Chișinău, Cernăuți și Alba-Iulia, a fost o încheiere firească a străduințelor și sacrificiilor, a disciplinei și executării prompte ale marilor comandamente naționale de către o înfrățire ideală a tuturor generațiilor, care și-au creat, au trudit, au luptat și sacrificat pentru un singur și mare crez, crezul națiunii, ce-și pretindea unirea totală și definitivă.

În fiii aceluiși neam — de orice vârstă și proveniență socială — năștea, creștea și ardea dogo-

rîtor același foc: credința sfântă în viitorul nostru.

Cui i-ar fi putul trece prin minte să bănuiască sau să înlăture dela locul de luptă și dăruire de sine pe cineva, sau să-i conteste curătenia sentimentelor patriotice pe considerații de clan, vârstă, experiență sau suferințe? Chiar neînțelegerile ivite pe chestia metodei de luptă — căci țelul era același — între „ramoliții” și „oțeliții de-acum 30 de ani — grupau energiile luptătoare nu după categorii sociale, nu după etate, nu după profitori și exploatați, ci după *temperamentul și pornirea spre jertfă*.

Preluarea stăpânirii Transilvaniei într'un ceas de răscruce a răsturnărilor istorice și mântuirea ei în câteva ceasuri — nu zile, nici luni — din flacăra unei revoluții pustiitoare de valori și extirpări de vieți, se datorește aceleiași stări sufletești unitare a națiunii, care printr'o intuiție instinctuală a întregii colectivități ardelenice — țărani și intelectuali — a sesizat admirabil și momentul definitivei prăbușiri, și pe cel mai potrivit pentru realizarea visului lui de veacuri.

Continuare în pagina 3-a

Anticomintern

de Dr. D. Chirculescu

Nu poate fi nici discutată, nici pusă la îndoială intenția conducătorilor bolșevici de a comuniza întreaga Europă. Au încercat prin propagandă meșteșugită și n'au isbutit. S'au pregătit atunci ca să-și ducă intențiile la îndeplinire pe calea armelor. Tăvălugul rusesc trebuia să aducă nivelul socială a Europei prin întoarcerea omenirii la starea de sălbăcie întronată „cu succes” în lăuntru Uniunii Sovietice.

Amenințarea era imediată, către apus, pentru Finlanda, Germania și România. Alianța celor trei state constituie, deci, o măsură naturală de legitimă apărare, și este impusă de situația lor geografică.

Dar, prin forța lucrurilor, apărându-se pe ele însele, aceste state au astăzi rolul de paznice ale restului continentului. Ele aduc marile sacrificii în lupta ucigătoare, făcând zid întregii Europe prin corpurile lor. Foloasele acestor lupte vor fi ale tuturor popoarelor, chiar și pentru acelea cărora nu le incumbă sacrificii de vieți omenesti.

Lupta de azi a alianței germano-finlando-române este lupta tuturor popoarelor europene. Dacă, prin absurd, această alianță ar fi îngenunchiată, puhoiul bolșevic s'ar revărsa mai departe, și n'ar mai cruța nimic în calea lui.

Toate popoarele europene sunt, deci, adânc interesate, ca stăvilărilor finlando-germano-român să funcționeze perfect și cu cât mai multă putere. Ele au datoria să-i ușureze buna funcționare și să facă, pe cât le stă în putere, mai ușoară sarcina care apasă pe umerii fiecăruia din aliați. Este un minim de obligațiuni, pentru moment, care le pot scuti de obligațiuni mai mari pentru viitor.

În acest sens colaborarea mai intensă a popoarelor europene în *pactul anticomintern*, obținută recent la Berlin, arată că imperativele și importanța mo-

— Continuare în pag. 3. —

FOILETONUL
GAZETEI TRANSILVANIEI

Sonnet

*Eu sunt acum o jalnică epavă
Mănată trist de valuri și de vânt,
Rătăcitoare umbră astăzi sânt. —
Eu port în piept o inimă bolnavă*

*Și sufletul aripile și-a frânt;
Încearcă 'n van să se ridice 'n slavă.
Din fagurii vieții gust otravă,
Când alții au din plin, nectarul sfânt.*

*Așa voit-a maștera 'mi ursită
Din cupa suferinții ca să sorb,
Și de-am sorbit rămas-am surd și orb*

*La farmecul vieții. — Inflorită
E calea multora, — pe drumul meu
Și-a dus, odată, crucea Dumnezeu.*

Ecat. Pitiș

Vremuri trăite

A m i n t i r i

de Dr. N. Căliman

Nu odată mi-a fost gândul să pun pe hârtie, în formă de amintiri, întâmplările trăite în toamna anului 1918. Nu eram, se vede, încă destul de bătrân și timpul îmi era totdeauna mult prea măsurat, ca să pot face acest lucru. Și-apoi, amintirile au totdeauna o notă personală; aceasta era o piedecă pentru mine. Astăzi nu mai poate fi, deoarece până acum și-au prezentat toți conturile pentru faptele de atunci și la decorații și la favoruri. Nu peste mult îmi va veni timpul, în care se va putea toarge în liniște firul amintirilor, ce cuprind multe fapte mărunte, dar mari, din acea toamnă, cea mai mănoasă și mai bogată în rod din câte a avut vreodată poporul românesc.

Astăzi numai ceva despre ziua de 2 Decembrie 1918.

E bine să se facă cunoscute faptele din acele timpuri, fiindcă nu odată ni s'a adus acuzația, că Românii ar fi căpătat România Mare ca un fel de dar dela anumite puteri și că România s'ar fi întregit numai prin o conjunctură favorabilă, produsă de războiul care se sfârșise.

Faptele petrecute în toamna anului 1918, chiar cele mai neînsemnate, arată cât erau de pregătiți sufletește Românii pentru unirea cea mare, ori unde se aflau ei.

Toamna anului 1918 mă prinsese la Sud-Est de zidurile Verdunului, care

INSTANTANEE

Afinități preistorice

Americanii — și dintre ei drept credincioșii locuitori ai statului Texas — se străduiesc să țină originea omenirii în cadrele biblice, pornind războiul împotriva oricăruia ar îndrăzni să pomenească ceva de evoluție. Fie că acela s'ar numi Darwin sau altfel. Cucernicii biblicii știu — și altcum nici nu vor să admită — că noi am pornit dintr'un paradis și strămoșii noștri sunt Adam și Eva. Orice concepții contrare sunt zămisliri de minți bolnave. Iar în țara lor, astfel de produse se pedepsesc amar. Se supun judecării, iar vinovatul — fie el tobă de carte — e depus la răcoare ca să aibă timp să mediteze și să se întoarcă pocăit la vechea și unica adevărată credință.

N'au dreptate americanii. De câte ori nu vezi între om și animal afinități direct uimitoare. Și nu vorbesc chiar de maimuță, care unora dintre noi le seamănă leit. Gândiți-vă de pildă, la cănele bulldog. Am văzut într'o seară unul stând la o fereastră cu pipa în colțul gurii. Stăpânul era lângă el. Vă mărturisesc că la prima vedere era aproape să-i confund. Și să nu credeți că sufăr de miopie.

Cunosc un domn din societatea bună — țin să vă asigur că nu-i brașovean, nici nu locuiește în Brașov — aș pune mâna în foc că strămoșii lui din timpuri preistorice trebuie să fi trăit în apă. Exact mutră de pește are.

Am făcut cunoștință într'o zi cu'n altul. Tot timpul cât am vorbit cu el îmi părea că văd în fața mea un tăur. Felul cum își rotește ochii, părul blond cu luciu arămiu și încrețit la frunte, te ispăsea să duci mâna deasupra tâmpelor să pipăi de s'au ivit cornițele.

Intr'un restaurant m'am delectat privind un individ cum lua masa. Rotund la pânțele, cu'n cap enorm, c'o și mai enormă poftă de mâncare, cum se repezea la farfurie, mi se părea că văd un vlăstar al celor ce, cu mult înainte de asta, grohăiau.

Și alte exemple încă aș mai putea să vă înșir. Uitați-vă numai și d-voastră, iubiți cetitori, împrejur și veți vedea... cât de greșiți sunt americanii.

Ecat. Pitiș

Se vindecă inima greu

Se vindecă inima greu,
Că'n strămtul lăcaș unde zace
E noapte și umbră mereu,
E umbră și umbră nu-i place
Căci umbra o doare
Și — Doamne! — ce bine i-ar face
O rază de soare.

Ecat. Pitiș

O impunătoare afirmare a Academiei de înalte studii comerciale și industriale „Regele Mihai I“

de Ax. Banciu

În vremuri ca acele de azi, când toate energiile neamului sunt mobilizate în vederea luptei care-i va hotărî soarta în nouăle condiții de viață ce vor fi statornicite națiilor de pe bătrânul nostru continent; când toate gândurile românești, asemenea iederei, se încolăcesc în jurul drapelului sub care sângerează cei mai buni frați; când bucuriile obștești sunt învăluite în zăbranicul durerii atâtor părinți, văduve și orfani; când răgăzurile pe care ni le mai îngăduie traiul zilnic cu multiplele lui lipsuri sunt atât de rari și atât de scurte, — în astfel de vremuri, cu atmosfera atât de neprielnică îndeletnicirilor spirituale, acestea au îndoită valoare decât în vremurile cu cerul nebrăzdat de fulgere, cu văzduhul necutremurat de trăznete. Morții, cu bucuriile necernite de jertfele atâtor vieți scumpe. Iar o carte, rod al preocupărilor intelectuale, în astfel de vremuri echivalează cu o faptă de eroism, mai ales când cartea se prezintă în masivitatea și valoarea recent apărutei *Anale* ale Academiei de Comerț din Cluj-Brașov.

Prezența în vitrinele librăriilor a acestui prim volum de *Anale* (în peste 1000 pag.) constituie nu numai dovada nivelului de pregătire și a întrebuirii timpului liber de către membrii corpului didactic al tinerii noastre Academii de Comerț, ci el e și răspunsul cel mai potrivit și mai demn ce se dă unor vecini detractori a tot ceea ce poartă firma românească. Cum l-a dat de altfel și Universitatea Daciei Superioare, care, gurilor îmbălorate de a pisme rătăte, le-a opus creațiile și operele sale — activul celor 22 de ani de spiritualitate și de muncă românească în capitala Ardealului — opere care și prin numărul și prin valoarea lor covârșesc pe cele date la lumină în curs de 45 de ani de cei care stăpâniră Ardealul până în anul 1918.*)

Analele pe care le semnalăm azi cetitorilor noștri, pe lângă lucrări de specialitate de ale membrilor corpului didactic al Academiei — contribuții privitoare la cunoașterea trecutului, ca și la problemele pe care le pune prezentul și viitorul în sectoarele vieții economice, financiare, a politicii noastre sociale etc.¹⁾ — cuprind și șase conferințe (partea II a vol.), ținute în anul șc. 1939/40 în Cluj, în cadrele Extensiunii Universitare, de profesori ai Academiei, — aceștia neînțelegând să se mărginească numai la cursurile făcute elevilor, ci căutând prin conferințe publice să difuzeze și în afara zidurilor Academiei rezultatele strădaniilor cercetărilor lor, ațărând interesul publicului pentru chestiuni străine poate de preocupările lui²⁾.

Partea III a volumului o constituie patru lucrări de seminar, elaborate de studenții Academiei,³⁾ tot atâtea dovezi de pregătirea, atenția și încurajarea ce se dă viitorilor absolvenți ai Academiei. Procedu care, nu ne îndoim, va da

roade. Onoarea de a figura cu lucrările lor alături de ale profesorilor în paginile aceluiași volum e, mai ales pentru elevii mai timizi, un puternic stimulent în continuarea cercetărilor și publicarea altor lucrări. Sunt atâtea potențialități care, fără stimulent venit la timp și în forma cea mai atingătoare a sensibilității celui vizat, rămân în faza latenței.

Volumul se termină cu câteva dări de seamă — semnate de dd. Al. Bărbat, Aug. Tătaru și I. Tarța — asupra unor lucrări care se cer cunoscute și cu rezumatele în limba franceză a studiilor din partea I a volumului.

Spațiul ne este prea limitat ca să putem insista asupra bogatului conținut al acestor *Anale*. Nici n'am putea-o face, volumul cuprinzând o seamă de studii care reclamă competența condeielor de specialitate. Și ne place a crede că acestea nu vor întârzia să se pronunțe asupra lor. Ceeace nu se poate însă omite nici din cea mai sumară dare de seamă e: meritul fostului rector al Academiei, care, în ciuda tuturor greutăților întâmpinate în urma evacuării din Cluj a Academiei⁴⁾, cu neslăbită stăruință — care-i face cinste, — ne-a dăruit aceste prime *Anale*, de atât de bun augur pentru viitorul instituției pe care a condus-o și pentru prestigiul căreia trudește și azi.

D-l profesor I. Mateiu nu-și desminte faima de: om de ispravă.

*) Universitatea din Cluj a fost întințată la 1873.

¹⁾ Iată articolele și studiile din prima parte a volumului:

D. I. N. Eviian: Teoria conturilor. Academii comerciale și rolul lor în economia românească. V. Jinga: Contribuțiuni la reforma cooperăției românești. S. Cioran: Viața bancară a municipiului și județului Cluj 1914—1937. D. Hășiganu: Statistica comercială și comerțul exterior al României. I. Mateiu: Noul regim al actelor de stare civilă și binecuvântarea religioasă. P. Roșca: Politica socială a României. D. Voinea: Sfera și conținutul conturilor cu funcțiune interimară în contabilitatea sistematică. I. Someșan: Vechimea și evoluția agriculturii românești în Transilvania. I. Moga: Inființarea gremului comercial levantin din Brașov. I. Tarța: Spre un mai mare grad de raționalism economic în întreprinderile industriale. I. Tătaru: Linia economiștilor transilvăneni. C. Lăcea: Cugetări și mărturisiri la plecarea mea din învățământ. I. Ol. Ștefanovici—Svensk: Biologicul în Shakespeare. D-na E. Constantinescu — Bagdat: „Utopia” în literatură. I. Hășiganu: Elemente franceze, italiene și germane în terminologia românească.

²⁾ I. Mateiu: Profesorul Aurel Ciorte (1871—1929). I. Ol. Ștefanovici—Svensk: Chi-puri și suflete italiene. D. Hășiganu: Comerțul internațional după războiul mondial. S. Lupaș: Patentul împăratesc din 20 Februarie 1811 petu asanarea situației monetare în imperiul habsburgic. I. Gherghel: Băciul dela Leipzig. I. Tătaru: Economia de război. V. Jinga: Migrațiunile demografice și problema colonizărilor în România.

³⁾ A. I. Tuculie: „Valoarea” în filosofie și în studiile economice. D. Dădărlat: Difuzarea credului prin Banca Națională a României. O. Ichim: Aspecte social — economice din trecutul Principatelor. D. Peris: Problema prețurilor pe piața Brașovului.

⁴⁾ Tipărirea volumului a început în Cluj și a trebuit continuată la Brașov, unde a fost adăpostită Academia și unde a trebuit adus în pripa evacuării, totul, inclusiv baloturile de hârtie destinată acestei publicații.

Carnet contemporan

II.

Războiul nu s'a sfârșit și nu se știe de nimeni din noi cât va mai dura încă. Ceea ce se știe însă, cu certitudine, este că după el va urma o epocă de prefaceri totale, lumii vechi luându-i locul o alta, menită să se desvolte sub alte auspicii.

Ca și multe popoare de azi, poporul nostru a mers, în ultimii ani, pe un drum care nu era firesc, nu era al său.

Prin exponenții săi, care de cele mai multe ori nu erau ai săi, ci ai partidelor care îi ridicau, acest popor a dubit și uneori a nimerit calea cea bună. Dar obstacolele, câte se pot așeza în cale, nu au încetat să se arate și numai astfel se explică de ce a trebuit să se producă un adevărat cataclism care să aducă desmetecirea generală.

Semnatarul acestor rânduri nu are nici căderea, nici dorința de a se ocupa de chestiunile de natură politică, oricare și oricum ar fi ele; își va face un punct de merit însă, dacă va reuși, să aducă o limpezire a unor probleme de ordin cu totul general, fără erudiție și ostentație.

Cărturarul Ovid Densusianu, a cărui personalitate, dacă or fi cunoscută, în toate manifestările sale generoase, ar avea o influență binefăcătoare în prezent, a căutat chiar ca printr'o publicație, intitulată atât de sugestiv *Innoirea*, să deschidă ochii oamenilor de cultură dela noi.

El a subliniat, în dese rânduri, învățămintele ce se desprind din sbuciumata noastră istorie.

Iată-l așezând la temelie izbânzilor Ardelenilor, cărturarilor din Ardeal, solidaritatea, care-i ridică pe aceștia ca pe un singur om împotriva silnicilor forme de viață impuse. Căci solidaritatea pornește dela cărturarii și discipolii acestora, după care, deștepți sau mai puțin deștepți, ceilalți, marea gloată, se iau, spre folosul tuturor.

Aurel Marin

Muguri

Moartea lui Iuda

Sub cruce, Domnu-și înnoește truda
In drum spre Golgota, bătut de bice;
Din răni șiroae roșii'ncep să pice...
Depart, în grădină, plânge Iuda.

Mai sus se'nalță crucea suferinții
Iar Golgota de răcnete răsună
Lumina zilei gata-i să apună...
In templu, Iuda asvârli arginții.

Se'ntoarce iar pe căile caintii
Și-aleargă frânt sdrobit de re-

[mușcare,
Voind să pună capăt suferinții.
In ștreang, în cea din urmă fră-

[mântare
Atârnă Iuda'n crengile grădinii.
Și'n taina nopții-l plânsură măslinii.

Elena Muscalu

[Elevă cl. V-a Lic. „Pr. Elena”

rezistaseră 4 ani celui mai înverșunat asediu. Eram medic de batalion la regimentul de infanterie 63 din armata austro-ungară, regiment curat românesc, care staționa în timp de pace în Bistrița. În el numai ofițerii erau de obârșie străină. Doi-trei ofițeri români ne amestecaseră, în mulțimea ofițerilor străini. Regimentul era format de Români din ținutul Bistriței și Năsăudului, foști grăniceri pe vremuri, oameni inteligenți și Români conștienți, care-și iubeau neamul cu toată puterea sufletului lor. Ei presimțeau cum se va termina războiul. Această presimțire, îi făcea să creadă cu tărie în visul, pe care-l nutreau. Toate fibrele sufletului le vibrau la gândul, că sfârșitul războiului va însemna și împlinirea visului, pentru care nu puteau lupta, dar pentru care se pregăteau să lupte atunci, când vor putea și când vremea va veni.

Prin Octombrie 1918 imperiul austro-ungar părăia din toate încheieturile. Virusul revoluției rusești

cuprinsese și alte națiuni. Toate popoarele erau în fierbere. Sosise timpul ca socoteli vechi naționale și sociale să se încheie. Cele mai multe doreau să-și facă socotelile sociale și de clasă.

În această fierbere generală regimentul de infanterie 63 pornise, după suflarea armistițiului, de pe pământul Lorenei, către casă. Trebuia să facă drum lung, peste țări străine. Era complet izolat. O insulă în bătaia valurilor furioase ale unei mări, care clocotea până în cele mai profunde adâncimi ale ei.

În preajma iernii, desculți și desbrăcați, mai mult flămânzi decât mâncați, cei care făcuseră 4 ani de războiu stăteau fără nici o știre de ceea ce se întâmpla și se pregătea la ei acasă. Doar vântul acelei toamne târziu le aducea câte o șoptă de ceea ce se întâmplă în lume.

Dar acestor Români deștepți de prin munții și văile Bistriței și Năsăudului le era de ajuns o șoptă auzită,

o mișcare văzută, ca să înțeleagă totul și să priceapă ce trebuie să facă.

Primul gând al lor a fost să se desfacă de întregul decor străin, care le apăsase corpul și le îngreuna mai cu seamă sufletul. Și într'o dimineață a acelei toamne m'am trezit cu o delegație a lor, care mi-a grăit așa: Nu ne mai trebuie conducere străină la regiment. Te rugăm să iai D-ta Comanda regimentului și să ne duci acasă. Vrem să ajungem acasă întregul regiment cu arma în mână. Acolo vom avea de lucru.

Aceștia au fost vorbele pe care mi le-au spus acei oameni ai regimentului 63. Simple, românești, mărețe.

Iar eu am ascultat vorbele și chemarea și m'am spus dorinței și vrierii lor puternice. Știam, că cu așa oameni nu voiu putea întâlni nici o greutate prea mare pe care să nu o pot învinge.

Eram numai medic-locotenent la un batalion și trebuia să iau comanda regimentului dela colonelul, care purta

pe piept toate decorațiile războiului. Amenințat pentru îndrăzneala de a cere comanda, am luat-o totuși, fiindcă știam la spatele meu o putere și vrere românească, care nu se lăsa învinsă.

Și am plecat cu regimentul către casă. Nu știam nimica din ce se întâmplă acolo. Dar aveam cu toții un singur gând și o singură dorință: Să ajungem cât mai curând acasă cu regimentul organizat și dacă va fi nevoie, să ne punem în serviciul marelui cauze românești. Multe zile am făcut drumul pe jos. După greutăți de nedescris regimentul a putut fi imbarcat într'un tren. Au urmat alte multe zile cu trenul prin țări străine.

Ziua de 2 Decembrie 1918 ne-a apucat la granița dintre Austria și Ungaria. Aici am primit știrea cea mare despre adunarea dela Alba-Iulia din 1 Decembrie.

Era o dimineață cu soare de toamnă târzie. Nu mă trezisem încă în compartimentul în care călătoream.

Anticomintern

de Dr. D. Chirculescu

Continuare din pag. 1-a

mentului sunt din ce în ce mai larg înțelese și împărtășite de popoarele europene.

Actul dela Berlin apare ca o recunoaștere, în cazul special, a pericolului bolșevic. El conține implicit recunoașterea și consilierea importanței acțiunii noastre din 1919 contra hoardelor comuniste ale lui Bela Kuhn, cum și a măsurilor interne luate ulterior: împroprietărirea țăranilor și reprimarea încercării comuniste din România.

România este deci astăzi, în lupta pe care o duce contra comunismului asiatic, pe vechiul drum, pe propriul ei drum. Fără declarații inutile, fără adărire oficială, ea era, și prin trecutul ei, și prin sângele pe care-l varsă astăzi în Rusia, integrată de fapt în lupta contra comunismului. Aderarea la pactul anticomintern din zilele trecute, nu constituie pentru noi nimic nou, decât doar desăvârșirea, și formală, a ceea ce era viu în fapt și a ceea ce stăruia în conștiința românească de douăzeci de ani.

Cât de adâncă este adeziunea sufletului românesc la lupta de azi și cât de înrădăcinată îi este credința în necesitatea ei, o arată mai ales un fapt:

Din vara lui 1940 și până în Iunie 1941, data începerii războiului cu Rusia, România trecuse prin groaznice evenimente, prin grele încercări: pierderi teritoriale, o rasturnare de regim, un cutremur de proporții catastrofale și turburări sociale grele. România s'a înălțat deasupra lor ca să-și urmeze menirea ei veche, și a pășit hotărât în lupta care-i cerea noi sacrificii și noi dureri.

A avut puterea să-și îndure cu stoicism rănile și durerile vechi, să-și stăpânească suferințele sufletesti încă vii, ca să înfrunte altele noi.

Românii au avut puterea să-și calce pe suflet, rămânând ceea ce au fost totdeauna în cursul secolelor: sentinela care nu are răgaz să-și plângă durerile.

Aceasta arată în deajuns temeiul sufletesc care ne sprijină în lupta de azi, în străduința sfărâmării definitive a bolșevismului rusesc.

Dr. Dorin Ionescu

își rela consultațiile pentru
Boli de Nas, Gât și Urechi

Str. Regele Mihai 1

- Cons. 12 1 și 5-7 -

Tel.: 2207

Tel.: 2207

Nu s'a mai întors la bază...

de Ion Colan

O formulă, ca atâtea altele.
Ziarele, din lumea întreagă, o comprimă la sfârșit de comunicat oficial: **Unul din avioanele noastre nu s'a mai întors la baza de plecare.**

Punct.
Sinonimă cu: Activitate de patrulare, duel de artilerie, nimic nou în sectorul de Sud, situația neschimbată, formula închide în ea dureri cu reflexe cine știe unde.

Dimineață brumată de toamnă.
De sub umbrarul improvizat al aerodromului și mai improvizat, pasărea de oțel a fost descurcată cu grije de servanți. Pilotul — Doamne, câtă tinerețe! — s'a cuibărit pe locul din față. Tăcerile s'au speriat de duduitul motorului. Un semn de fanion și minunea sburătoare s'a repezit în văzduh: piatră pornită din praștie.

Neguri albe fumegă din văi. Ofensiv, avionul despică îngrămădirile de nori. Singur, în imensitatea fără hotar, pilotul încearcă bucurie de copil suit în cireșul din fundul grădinii. Se leagănă pe-o pală de vânt — ramura de cireș a copilăriei! — se-avântă spre înălțimi, se nfige în adâncuri...

E singur!
Un răpăit de mitralieră pornit din presupusa singurătate. Virează scurt, dar comenzile nu mai răspund. Motorul tușește bolnav. O nouă rafală și capul i se înclină domol înainte. Mai are putere să tragă de manșe, ia înălțime și, de sus, ocheste în dușmanul ce l-a trezit din atâtea visuri. Mitraliera a clănțănit aspru. Fumul gros, în spirală, lăsat de avionul inamic, indică lovituri în plin, undeva, în rezervorul de benzină. l-a salutat căderea cu un deget la caschetă, salut cavaleresc în fața morții.

Dar capul i s'a lăsat tot mai greu pe umeri. Un glonț primit încă dela în-

ceputul luptei, i s'a ascuns în tinerețea trupului. Din pricina lui i se închid acum ochii. Grele ca de plumb, pleoapele se coboară, stori la geamurile unei case care nu se vor mai lumina poate niciodată. Avionul, fără stăpân, planează o clipă, apoi se repede năucit în gol.

În ziua aceea comunicatele oficiale din două țări au strecurat, fără importanță, știrea: **Unul din avioanele noastre nu s'a mai întors la baza de plecare.**

Intr'un oraș dunărean, tata, mama și sora așteaptă fratele.

Ochi triști mi-au privit, în seara revederii, uniforma lăsată la vatră. E frig afară și îngheț în suflete. Fata și-a înfipt privirile în gol și tace. Mama cu ochii albaștri ca cerul spre care i s'a avântat feciorul, de mult nu mai poate plânge. Numai tata vorbește și-i simți în fiecare cuvânt dorul de a i se confirma presupunerile.

Încerc o părăsire a subiectului, odată, de două ori, de nouă ori; și iar revenim de unde am plecat.

Din perete, fotografia încadrată a unui tânăr aviator, asistă.

E feciorul lor, despre care un comunicat, din zilele Odesei, a spus — lăsând deschisă calea tuturor speranțelor:

Unul din avioanele noastre nu s'a mai întors la bază...

Intr'o formulă cu aparențe inofensive, identificăm pe eroul necunoscut al tuturor neamurilor. Erou plecat în gol, despre care nimeni nu mai vorbește, despre care nimeni nu mai ia act.

Și nimeni nu-l jelește cu adevărat, pentru că nimeni n'ar putea să spună că a murit cu adevărat.

A plecat numai și nu s'a mai întors. Atâta tot.

Frate Ardeleni,

Subscrie la

IMPRUMUTUL

REINTREGIRII

ROMÂNIEI

Deodată aud vocea ordonanței mele Ion, care-mi era mai mult prietin, decât ordonanță. Flutura în mână ziarul unguresc „Az Est” și-mi striga cu bucurie, ca scos din minți: domnule Doctor, Ardealul s'a unit cu Țara Românească.

Am desfăcut ziarul și numai atunci am putut afla, după luni de zile fără știri, ce se întâmpla acasă. Era împlinit gândul, care clipă de clipă ne muncea de ani de zile. Devenise realitate visul, care ne-a ținut treji și vioși în nopțile, când bubuitul tunului nu voia să înceteze și ne ducea somnul, când capul nu găsea căpătâiul pe care să se așeze pentru odihnă.

Nu poate fi cuprins în vorbe valul de simțăminte care m'au copleșit în acea clipă de neuitat. Era toată durerea și tristețea unei suferințe de veacuri, împreună cu toată bucuria veacurilor trecute, scăpată deodată din cătușele ei.

Afară era sgomot și freamăt, manifestăție de bucurie fără limită. Intram cu trenul în Ungaria. Trebuia să traversăm o țară de care noi ne despărțisem cu o zi înainte. Cu toate acestea bucuria deslănțuită nu putea fi ascunsă. Oamenii regimentului și-o manifestase din plin, fără nicio grijă și fără nicio teamă.

Am chemat oamenii regimentului laolaltă și le-am grăit așa: Ardealul s'a unit cu Țara Românească. Suferințele noastre s'au terminat. Jugul apăsător de veacuri a căzut. De-acum înainte nu vor mai fi alții stăpâni pe sufletul și munca noastră. Limba și credința ne vor fi libere. Destinul ne este pus în mâinile și puterile noastre.

Chiuțuri și salve au fost răspunsul. Și s'a încins o horă și un joc de bubuia pământului străin sub picioarele vonicilor români. Jocul și chiuțurile au

încetat numai când s'a pus trenul în mișcare. Așa am sărbătorit noi ziua de 2 Decembrie 1918.

Ți-aduci aminte, prietene Ioane, de aceste clipe înălțătoare? Gândindu-mă la ele, azi, mi se furiează în colțul ochiului o lacrimă, care mă arde, așa-i de fierbinte. O șterg repede ca să nu-i urmeze și altele. Tu ești azi în altă țară. Dacă la gândul clipelor trăite atunci, lacrimile ți-ar copleși ochii, ștergele repede, nu lăsa ca durerea să-ți copleșască sufletul. Ne vom mai întâlni încă înălțuiți în hora cea mare.

Citiți cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei

Prima noastră biruință

de I. Bozdog

Continuare din pagina 1-a.

Funcționarea normală într'un timp record de scurt a întregului aparat administrativ, jandarmeresc și de poliție, — după refuzul categoric al celor ce dețineau secretul și mirul conducerii de stat — se poate mulțumi aceleleași viziuni curate, înnăscute.

Crearea și organizarea întregului aparat de stat în câteva luni și încadrarea lui cu puteri reale de muncă este un omagiu al patriotismului adus pe altarul Patriei.

În fruntea jertfelnicilor patrioți, au stat și atunci, ca în toate vremurile de cumpănă, cele două mitropolii: *Sibiul* și *Blajul*, care și-au oferit cu mândrie floarea preoților și învățătorilor tineri în serviciul învățământului de toate gradele.

Aceștia au adus în noul învățământ românesc, nu dor de căpătâială, ci de apostolat, de disciplină și moralitate riguroasă, așa cum i-au crescut bisericile lor. Dacă din faima, oarecând legendară a Ardealului, azi sdrențuită, au mai rămas totuși suprafețe curate și au păstrat vechiul nimb al altarului românismului — timpul va face dreptate acestor mucenici — prin care s'a menținut și perpetuat.

Câți advocați nu și-au părăsit carierele bine îndrumate și care, în noile împrejurări, puteau rodi din belșug, și au intrat pretori, funcționari administrativi și judecători, în posturi bugetare sgârcit plătite, numai pentru onoarea neamului. Abia la 2-3 ani, când locul le-a fost contestat de cei ce veneau în numele unui partid sau unei mentalități viciate, și-au adunat pânzele și s'au retras la vechile lor rosturi, sau au jinduit și așteptat un post de notar public pe care îl dețineau încă străinii.

Câți medici ar fi putut face cariere frumoase și s'au mulțumit cu modeste situații bugetare, în care i-a comandat interesul național, numai pentru a-și putea servi neamul?

Erau reprezentanții generației muncii și a îndelungatelor răbdări, care n'au crescut nici din burse, nici cu protecția nimănui, ci cu coaja „țipăilor” Blajului, sau cu zeama subțire a fundațiilor lui Gojdu și sub încruntarea și disprețul unor concurenți, care pismuiau și puterea de muncă, și energia creatoare, despre care simțiau că le va fi fatală.

Acestora și acestui suflet, crescut și adăpostit de tinda bisericilor, se datorește biruința și închegarea cea dintâiu.

Pentru zilele de întregire ce le trăim, în reflexul luminii faptelor de-atunci, e bine să știm că, *atunci și numai așa* va fi biruința ce o așteptăm reală și definitivă, când vom reface acest suflet unitar, gata și de luptă, și de jertfe.

Dr. Dogariu Vasile

REINTORS CONSULTĂ LA SANATORIU

Str. General Averescu
No. 11

Telefon 3602

1—3

Ziua Domnului

Sfântul Ierarh Nicolae

„Indreptător credinței și chiar blândetelor, învățător înfrâ-nării te-ai arătat pe tine, pentru aceasta ai câștigat cu smerenia cele înalte cu sâră-cia cele bogate, Părinte Ierarh Nicolae“.

— cântarea sărbătorii —

Așa slăvește biserica pe Sfântul Ierarh Nicolae.

Cuvinte ce ne ridică pară din cuprinsul îngust al preocupărilor noastre, la o înălțime strălucitoare de argint a împărăției binelui, a lui Isus. Dar împărăția Domnului este în lume, deoarece El însuși a venit să înfăptuiască asezământul și temelile ei.

Un astfel de părtaș al harului și primitor al darului dumnezeesc formează praznicul de azi.

Sfântul Nicolae, Arhiepiscopul Mirei Licie, făcătorul de minuni, e un chip al faptelor bune. Trăitor în vremea tiranilor împărați Maximilian și Dioclețian, asprii prigonitori ai creștinismului, sfântul Ierarh a fost lovit de nepotolita lor furie. Mărturisind vitejește pe Hristos, a fost închis pentru credință.

Dar semnul libertății cultului și al păcii creștine se arată. Intocmai ca soarele ce răsare, ca o biruință și destramă toate umbrile, s'a ridicat împăratul Constantin cel Mare, pentru ca aducătorul de lumină veșnică, Sfântul Nicolae, să fie scos din temniță și să păstorească cu înaltă înțelepciune.

Virtuțile strălucitoare ale darului său au umplut cu mireasma faptelor bune marginile lumii. Luminător a toată lumea și strălucind întru țaria bisericii, a gonit negura primejdiilor celor cumpilate ale răului. Focul nestins al inimii lui a făcut să nu înceteze cu cuvântul întru apărarea credinței și cu fapta în cele ale milosteniei.

Hrănitor al celor flămânzi și liman lin celor înviforați, mângâiere celor ce plâng și bogăție celor săraci, aceasta-i comoara faptelor sfântului.

Mâna lui a fost o nesfârșită curgere de fapte de milostenie, iar pilda faptelor lui sunt tot atâtea mărgăritare ce-rești.

Sfințenia sa înaltă și slava lui din ceruri a adus veacuri de-a-rândul cinstire mare sfântului Ierarh.

Să mărim după măsura neajunsurilor noastre vrednicia sfântului, iubit de Dumnezeu, căci cununa cea nevestejită pentru Hristos a luat. El visteria îndurării Mântuitorului și cununa bisericii stă ca o Cruce nebiruită și folositoare în ispite.

Să suspinăm cu dor și să voim a călca pe urmele faptelor lui. Să lucrăm dar în lumina darului său. Istoria plină de învățătură pe care ne-o descopere sărbătoarea de azi, să lumineze inima noastră cu glasul dumnezeescilor cuvinte; „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca cineva sufletul său să-și puie pentru aprcapele său.“ (Ioan XV, 13.)

Legătura nevăzută a iubirii a-proapelui să ștergă lacrima celor lipsiți și desnădăduși. De acum cuvântul a jertfi sau a te jertfi nu are numai prețului unui gând, ci al împărăției celor ce se pot pipăi. Jertfele mari de sânge și bani, pentru mântuire ațării de primejdii, dovedesc aceasta cu prisosință.

Să nu comandăm sufletului petrecerea, fără a adânci înțelesul stării de lucruri ale timpului pe care-l trăim. Să nu uităm pe dătătorul bunurilor.

Să ne întocmim vieța după a Sfântului Nicolae, căci altfel ea aduce necredința și neștiința vieții. Neghina să nu năpădească grâul și necredința să nu se răsvrătească împotriva sfântului dumnezeesc. Să ne ridicăm peste sgomotul lumii, pentru a așeza inima noastră înaintea scaunului ceresc. Abia atunci rugăciunea și fapta milei va întâmpina încercările ce ar veni asupra noastră și vom birui.

Bolile de plămâni

de Dr. Valeriu Sînghe

A ști să faci deosebire între diversele boli de plămâni are o importanță covârșitoare pentru cei care suferă de asemenea boli. Nu-i totuna a te îmbolnăvi de o simplă bronșită, sau de o tuberculoză pulmonară, pentru că prima este o boală banală, pe când a doua este o boală gravă și, ca urmare, un fel de îngrijire comportă prima și alt fel a doua.

În vocabularul profanului abia dacă figurează numele a 3-4 boli pulmonare, cum e de exemplu bronșita, tuberculoza, congestia pulmonară și pleurezia (apă la plămâni).

Ei bine, trebuie să se știe că bolile pulmonare sunt extrem de variate, fiecare cu semne și fel de a îngriji deosebit.

În treacă voi înșira câteva: gangrena pulmonară, abcesul pulmonar, pneumonia, embolia pulmonară, ectazia pulmonară, infarct pulmonar, emfizem pulmonar, sifilis pulmonar, pleurezie exudativă, pleurezie purulentă, astmul etc.

Sunt semne pe care le întâlnim la mai multe din aceste boli. Așa, de exemplu, tusea este un semn comun multor boli pulmonare, la fel junghiul, expectorația (flegma), temperatura etc. Ar fi însă o eroare grosolană să atribuim temperatura și tusea, de exemplu, unei tuberculoze pulmonare, când în realitate poate că e vorba de o bronșită banală, după cum tot greșiți am fi dacă o hemoptizie (flegmă cu sânge), am privi-o cu indiferență, considerând-o ca pe un accident fără im-

portanță, punând-o în contul unei sângerări din nas, când în realitate este semnul vestitor al unei tuberculoze pulmonare incipiente (la început), sau al unei tuberculoze pulmonare vechi, dar nebănuită de noi, pentru că nu s'a exteriorizat până atunci.

Nu rareori ne este dat nouă medicilor să întâlnim cazuri când unele persoane poartă pe picioare zile de-a-rândul o boală extrem de gravă, ca pneumonia, plângându-se că au o gripă sau o bronșită gripală. Lipsa unei culturi mai apreciabile explică și cazurile celor care se prezintă la medic cu pleurezie în care lichidul (apa) a crescut în cantități considerabile, 4-5 kgr., provocând sufocație bolnavului, boală pe care bolnavul o taxase drept o răceală. Ce să mai zicem de cei care tușesc de luni și ani de zile, fiind purtătorii unei tuberculoze pulmonare vechi, pe care o împrăștie cu multă generozitate pretutindeni și care, alarmați în sfârșit de vreo hemoptizie, se prezintă la medic în faza incurabilă a bolii, cu tuberculoză pulmonară bilaterală cu caverne (cu găuri ca la brânza „Schweizer“).

Sunt bolnavi, vechi tușitori, care au îmbătrânit cu tusea lor, cărora niciodată nu le-a trecut prin minte să se lase a fi examinați de medic, iar cei din jurul lor cu atât mai puțin.

Acești tușitori vechi de cele mai multeori sunt tuberculoși, care cu boala lor ajung până la adânci bătrânețe, împrăștiind în lungul lor șir de ani boala pretutindeni, se-

mănând numeroase victime, sacrificând mai ales vieți tinere, copii

Extrema cealaltă încă o întâlnim, când persoane, cu puțină tuse care persistă ceva mai mult, se plimbă prin sălile de consultații ale tuturor medicilor, crezându-se cei mai nenorociți oameni din lume, crezându-se atinși de cea mai gravă formă de tuberculoză pulmonară și socotindu-și lunile și zilele cât mai au de trăit, când în fond ei nu au decât o biată bronșită, care cu un tratament potrivit și cu puțină răbdare și optimism din partea bolnavului se vindecă sigur.

La bolile pulmonare, ca la toate bolile, și aceasta-i o dogmă de medicină generală, este mai ușor să prevenim boala, decât să o combatem, când ea s'a declarat. O viață igienică ne va pune la adăpost de neplăcerile, uneori tragice, ale bolilor pulmonare. Vom respecta deci, pe cât posibil, regulile de igienă generală.

Dacă, cu toate acestea, cădem victima uneia din bolile pulmonare, îi vom da cuvenita atenție dela apariția primelor ei semne, fie prin îngrijirea ce-i stă fiecăruia la îndemână, fie, în cazurile mai dubioase și în cele mai grave, apelând la sfatul și ajutorul medicului.

Multe din cazurile nenorocite s'ar putea evita, dacă omul ar fi mai puțin superficial, dacă omul ar fi mai prudent, mai prevăzător, și ar aprecia mai mult vieța și sănătatea, datorite de Dumnezeu.

Cronica agricolă

Îngrijirea uneltelor și mașinilor agricole

Necesitățile timpului de față reclamă, din zi în zi, o sporire a producției agricole la unitatea de suprafață, prin aplicarea tehnicii agricole din ce în ce mai perfecționate.

Sporul de recoltă ce urmărim să obținem depinde, printre altele, de modul cum vom folosi și îngriji uneltelor și mașinile agricole.

În cele mai îndepărtate regiuni ale țării s'au introdus, de curând, o mulțime de mașini agricole, unele mai complicate de cât altele.

Infrigurați de desnădejde să cerem îndurare bunului Părinte, să ne ridice din încercuirea greoaie a țărânei, la nemărginirea veșniciei. Să ne ridicăm peste împărăția marilor ispite, cu văi tănuite de umbră și deșerturi, la strălucitoarele virtuți înfipte de Isus în bolta împărăției Lui.

Aceasta să fie mângâierea noastră în fața primejdiilor, și apărarea în calea mântuirii.

Preot Nic. Bărsap

Mecanizarea agriculturii este în curs de desăvârșire prin îngrijirea Ministerului Agriculturii care a semnat de curând un nou contract pentru aducerea din Germania a unui mare număr de mașini agricole.

Paralel cu introducerea mașinismului, trebuie să dezvoltăm și cunoștințele agricultorilor, pentru folosirea și îngrijirea lor rațională.

Altcum vom vedea mai multe mașini agricole stricate și reparate, de cât mașini în funcțiune.

Cele mai simple unelte și mașini agricole au nevoie de o bună îngrijire în timpul și după încetarea lucrului.

În timpul lucrului să nu se supună unealta sau mașina la sarcini mai grele, decât cele pentru care a fost construită.

Să nu pretindem dela un plug Nr. 6 de exemplu să facă arături adânci de 20 cm. pentru care trebuie să folosim un plug Nr. 8, căci plugul Nr. 6 nu va putea suporta efortul la care este supus și se va strica.

Curățirea atentă a uneltelor și mașinilor este de mare importanță.

Când curățim mașina vom verifica toate piesele, înlocuind sau reparând pe cele stricate, deoarece o singură piesă stricată poate să micșoreze debitul mașinei sau să o oprească din funcțiune.

De multe ori însă în toiul lucrului agricultorul nu poate să examineze amănunțit o mașină agricolă și neglijează înlocuirea unui șurub sau unei piese de mai puțină importanță, dar care mai târziu îi vor cauza pagube mari prin deteriorarea completă a mașinei.

Nu mai un agricultor care nu-și poate da seama de aceasta, mai poate ca după terminarea lucrului la câmp, să nu procedeze la curățirea, înlocuirea pieselor stricate și ungerea mașinei.

Prin încetarea activității la câmp, acum este tocmai timpul să executăm aceste operațiuni.

Să părăsim obiceiul de a lăsa acest lueru pentru zilele de primăvară, în prețuia aratului și semănatului.

Foarte mulți agricultori întârzie să iasă la câmp primăvara — având uneltelor și mașinile la reparați, unde din cauza îngălămădării lucrului, nu pot fi satisfăcuți la timp.

Alte ori, din cauza că nu s'a îngrijit din timp să procure, dela depozitele mari, piesele stricate, nu pot să folosească, mașina în campania respectivă de lucru.

Dar mașinile agricole se pot strica chiar prin modul cum sunt adăpostite.

În multe exploatare agricole, mașinile și uneltelor agricole sunt aruncate

— Continuare în pagina 5-a jos —

LOTERIA DE STAT PE CLASE
DE LOZ
TRAGEREA LA 21 și 22 DECEMBRIE 1941

LOTERIA 26 PE CLASE
"VICTORIA DELA RĂSĂRIT"
CLASA 2-a
TRAGEREA
21 și 22
Decembrie 1941

LOTERIA DE STAT

LOZ
dăruit de Sf. Nicolae
poate să aducă
MILIOANE
...și deci fericirea Dv. —
de Crăciun.

Nu întârziați, preschimbați-vă lozul sau intrați în joc la cl. 2-a și astfel participați la noul ciclu de **MILIOANE** ce-l oferă Loteria de Stat.

LOTERIA DE STAT

CRONICA Sportivă

BRAȘOV

Oficiul Local de Turism Brașov aduce la cunoștință că, în urma intervenției făcute pe lângă Asociația Comunelor Săcelene, a obținut aprobarea necesară pentru ca skiorii să-și poată duce și skiturile pe autobusele societății, pe linia Brașov-Satulung și înapoi.

Toate sporturile în orașul nostru deocamdată sunt înmormântate. Când vor învia? — Conducători au cuvântul.

Din surse sigure: A. S. Metrom v'a activa anul acesta cu un număr foarte mare la secția de ski.

D-l Danienopol, președintele districtului de foot-ball, Brașov a obținut, pentru grupările întreprinderilor din Brașov, din partea „Oficiului Muncă și Lumină” din București, o cupă care va fi pusă în joc în primăvara anului viitor.

Elevii școlii de arbitri, care a funcționat în cursul lunilor Septembrie-Octombrie, în cadrul C. A. B., după cum se vede așteaptă în zadar să depună examenul necesar. D-l președinte Gh. Ionescu ne-ar putea lămuri: De ce?

DIN ȚARĂ

D-l Emil Kroner, președintele C. C. A. este invitat a arbitra pentru Duminică 7. XII. a. c. la Breslau, matchul internațional de foot-ball dintre Germania-Slovacia.

Se crede că matchurile de foot-ball din cadrul „Cupa Basarabiei” rămase în restanță anul acesta din cauza timpului, vor continua la primăvară.

Tennis de masă

Duminică 7. XII. a. c. la București va avea loc alegerea comitetului central de conducere a „tenisului de masă”.

Se proiectează o partidă de tenis de masă între București-Sibiu; unde, data și locul susținerii se vor anunța ulterior.

Box

Lucian Popescu, în vederea misiunii ce-l așteaptă, în luna Ianuarie 1942 v'a susține un match de box cu D. Iordănescu.

DIN STRĂINĂTATE

Foot ball

Duminică, la Breslau, va avea loc matchul internațional de foot-ball dintre Germania-Slovacia.

Matchurile viitoare din campionatele Boemiei-Moraviei sunt:

Sparta-Slavia
Olomo-Pardubice
Bata-Prostejov
Kladno-Limburg
Bohemians-Zidenice

Tennis

La Copenhaga reprezentativa Italiei a învins pe cea a Danemarcei cu scorul de 6-1

Box

Campionatul european la categoria muncă a învins la puncte pe o speranță a boxului italian, Sarazin.

Hokey

Primul match de hokey disputat la Praga între L. T. C. și H. C. Stadion, a fost câștigat de primii cu rezultatul de 5-0.

Continuare din pag. 4-a

într'un colț al curții, așa cum au venit dela câmp și lăsate astfel până în anul viitor.

Aceștia pe lângă paguba ce și-o fac singuri, pricinuesc și o pagubă enormă economiei naționale.

Cele mai multe din mașinile și uneltele agricole folosite în agricultura românească sunt aduse din străinătate, cu mari sacrificii și greutate. Pentru timpurile de azi, când oțelul și materialele din care sunt făcute sunt atât de prețioase și greu de găsit, aruncarea lor sub cerul liber, această boală a mașinilor, nu își poate produce efectul.

Să înceteze, prin urmare, acest obicei păgubitor. Mașinile și uneltele agricole să fie adăpostite la loc uscat, în remize speciale dacă este posibil, să fie curățite, vopsite în părțile de lemn sau fier de unde s'a dus vopseaua, iar cele care nu se vopsesc să fie unse cu ulei ars, unsoare sau păcură, pentru a le proteja împotriva ruginei.

Astfel îngrijite și adăpostite, uneltele și mașinile agricole vor ușura munca omului și vor constitui un principal factor de ridicare a producției agricole.

ION HOGEA
Ing. agronom

Informațiuni

Administrația Mesei Studenților „Virgil Onițiu”

pentru ajutorarea cu masă și medicamente a elevilor buni dar lipsiți ai liceului „A. Șaguna” mulțumește și pe această cale d-lui *Dr. Nicolae Boeriu*, notar public, pentru frumosul dar de 5000 lei din prilejul împlinirii a zece ani dela moartea iubitului său părinte.

Locuri vacante în Poliție

În Direcțiunea Generală a Poliției sunt locuri vacante de Șefi de Detașament și Șefi de Secție, plătiți cu 8.600 iar secunzii cu 7.200 lei.

Locurile vacante sunt: Câmpulung (Muscel), Caracal, Fălcieni, Huși, Lugoj, Roman, Sighișoara, Târgoviște, Turda, Turnu-Severin, Vaslui, Cetatea Albă, Orhei, Bălți și Storogin.

Candidații trebuie să fie: pentru primul post ofițeri de rezervă proveniți din jandarmerie sau cel puțin bacalaureați, iar pentru al doilea post cel puțin patru clase de liceu și gradul de plutonier în armată.

Avocatul IOAN MOGA, Str. Regele Mihai Nr. 9. întors de pe front și-a reluat ocupațiunile.

Tipografia „ASTRA” BRAȘOV caută

Doi ucenici români

Informațiuni la Biroul
Tipografiei, Brașov Str.
Lungă Nr. 1. (Curtea Cinenatografului „Astra”).

Dr. C. N. ILIESCU SPECIALIST

în căutarea și tratarea boalelor prin

RAZE X ULTRA - SCURTE ULTRA - VIOLETE

Înapoiindu-se de pe front
Iși reia consultațiile
12-1-3-6. N. Iorga 8 Tel. 2755

Gheorghe Arganini

Caporal într'un regiment de inf.

Căzut eroic pe câmpul de luptă în ziua de 14 August 1941 la cota de 102 din Ucraina.

Pentru inima lui caldă, pentru viața lui de muncă, prin sfârșitul său de jertfă, va rămânea pururea, un exemplu viu tuturor,

Fie-i țărâna ușoară!

Cronica războiului

Bătălia din Africa

Pentru clarificarea situației de pe frontul din Cirenaica, sunt suficiente știrile provenite chiar din sursă engleză, sau binevoitoare imperiului britanic. Aceste știri arată, că evoluția bătăliei s'a întors în favoarea trupelor Axei, care au rupt coridorul britanic la Tobruk, reîntărind cordonul asediator. Ceeace e demn de reținut, e recunoașterea de sursă engleză a faptului, că generalul Rommel a câștigat prima fază a bătăliei, precum și comunicatul englez, în care se vorbește de o reorganizare a

trupelor britanice. Acest din urmă adaos, vine după discursul d-lui Churchill, în care arată că pregătirile de cinci luni de zile au asigurat trupelor engleze „cel puțin egalitatea” în armament și oameni cu trupele din Africa ale Axei.

Trupele încercuite în ultimele lupte provin numai din imperiul colonial, remarcându-se că dela Dunkerque, Germanii n'au mai întâlnit trupe engleze, deoarece Albionul se folosește de „poare ajutoare”.

Scufundarea lui „Sydney”

În momentul când coaliția anglo-saxonă se credea mai deplin îndreptățită a parlamenta pe un ton mai autoritar, un al doilea vas australian, crucișătorul „Sydney” de 6830 tone, cu un echipaj de 600 marinari și 42 ofițeri, este scufundat într'o luptă desășurată chiar în apropierea coastei australiene, de către crucișătorul auxiliar german „Kormoran”.

Aflăm, cu acest prilej, că vase de războiu germane circulă de multă vreme în apele Pacificului, pricinuind pagube foarte însemnate Angliei și aliaților săi.

Importanța blocadei și completa ineficacitate a cordoanelor „de fier”, „de foc” și de oțel” ale Britaniei este încă odată verificată.

Pierderea crucișătorului australian „Sydney” înseamnă o pierdere nespuse de mare pentru Anglia, care nu posedă în apele Oceaniei decât un număr foarte restrâns de unități mari ale marinei de războiu. E, în același timp, un serios avertisment dat Angliei, pentru cazul când ar mai ținea să se afigureze ca „putere discreționară în emisfera Extremului Orient.”

Frontul din Rusia

Pe frontul sovietic, situația evoluează în ritmul pe care i l-a imprimat tactica de luptă germană. Leningradul, după ultimele încercări disperate de despresurare, pare a fi complet epuizat, deoarece în zilele ce au urmat nu s'a mai vorbit decât de incursiuni fără nici o valoare practică din partea bolșevicilor.

În partea centrală luptele din jurul Moscovei continuă metodic.

Deși în acest sector comandamentul sovietic face cele mai disperate eforturi pentru a stabiliza frontul, evitând căderea capitalei, șansele pentru o astfel de eventualitate par a fi cu totul îndepărtate de către loviturile date de Germani.

Înaintând cu pași bine măsurați și anihilând punct cu punct amenajamentele strategice construite în jurul capitalei-rusești, trupele germane sunt într'un progres continuu.

Confirmarea cea mai plastică a situației din jurul Moscovei ne-o furnizează știrea transmisă de către corespondentul din Helsinki al ziarului

„Piccolo”. Contrariu celor alegate de către propaganda sovietică, arată corespondentul, Stalin nu mai „lucrează în mod liniștit” la Kremlin, ci s'a refugiat și el, împreună cu ceilalți membri ai guvernului, la Samara. Această știre a fost anunțată pentru prima dată popoului rus, prin comunicatul oficial care vestește vizita generalului Sikorski, șeful guvernului polonez din Londra, la Samara, pentru a avea convorbiri cu „țarul roșu”.

Propaganda sovietică afirmase tot timpul că Stalin conduce operațiunile militare dela Moscova, pentru a face pe bolșevici să creadă că puterea lui a rămas intactă. Stalin este pe cale de a vedea pândind mitul infailibilității și influenței pe care ar avea-o asupra țărănilor sovietici creduli.

Știrea, așa cum am reprodus-o mai sus, confirmă starea de groază și deprimare care domnește azi la Moscova, în urma înaintării germane, stare care nu mai poate fi înăbușită prin niciun artificiu propagandistic.

Japonia la ordinea zilei

Evenimentele din emisfera occidentală, nu pot întuneca de loc întâmplările care se succed în Extremul Orient. Problema Pacificului se debate într'o atmosferă în care America întinde coarda până la extrema limită, pe când Japonia dispune de un calm perfect, cu obiectivul de a menține pacea.

În vreme ce d-nii Togo și Kurusu au uzat de maniera perfectului diplomat, unită cu acea subtilitate specifică Niponului, Americanii flutură drapelul amenințării, mergând până la declararea intențiilor unei blocade generale contra Japoniei. Blocada aceasta ar fi sprijinită pe numeroasele baze de care dispun Anglia, Olanda și Sovietele în Oceanul Indian și pacific, având scopul de a înăbuși imperiul japonez, evitând totodată cu conflict armat.

Dar Americanii uită un lucru, că chiar ducă bătălia Pacificului trebuie să se dea în mare măsură pe apă și Ame-

ricanii ar putea să se eschiveze, prin blocadă, dela această luptă, rămân încă drumuri destul de largi pe uscat, de-a lungul cărora s'ar putea crea Angliei și Americii situații din cele mai dificile. Peninsula Malaca, pare a fi anume așezată lângă Sumatra, spre a face pod trupelor japoneze în drumul pentru cucerirea Oceaniei. Filipinele nu par deloc dispuse să dea ascultarea Washingtonului.

Blocada miroase prea mult a „sanctiuni”, așa cum s'au aplicat Italiei, pentru ca cineva să-și mai poată face iluzii asupra eficacității ei. Cel mult, ea poate schimba unitățile de măsură ale războiului, transplantându-le de pe apă, pe uscat.

Caracteristic e faptul că, în mijlocul acestui complex de probleme, Japonia își păstrează calmul, urmărind mai de grabă îndreptarea celor greșiți și asigurarea păcii.

Legea închirierii și împrumutului

Faimoasa lege americană a „închirierii și împrumutului”, după cum anunță corespondentul agenției D.N.B. din Washington, va fi aplicată și...

Turciei. Președintele Roosevelt a arătat că asigurarea apărării Turciei este deosebit de importantă pentru „interesele Statelor Unite” și ca atare a dat dis-

Dacia lui Traian și Decebal

Mai înainte cu o săptămână, ocupându-ne de frumoasele și călduroasele manifestații de simpatie pentru România care au avut loc la Berlin și Roma, ne-am exprimat bucuria că frații dela Tibru s'au lămurit deplin asupra noastră, constatând că poporul românesc nu are nimic comun cu „sanctiioniștii” de odinioară. Am subliniat, cu acel prilej, convingerea noastră, că în raporturile româno-italiene s'a produs o adâncă clarificare psihologică, menită a da roade din cele mai ferice, pe toate țărâmurile.

Ne bucură să constatăm atât de curând o confirmare a acestor convingeri și mai ales ne bucură să constatăm că acel care ne oferă prilejul e unul din capetele doctrinei fasciste, d-l prof. Guido Landra, fost de curând oaspe al țării noastre.

Într'un articol din revista „Bibliografia Fascista”, tipăritură de înalt prestigiu european și cu un caracter semi-oficios, D-sa ne consacră un judicios articol intitulat „Continuitatea dacoromană în Carpații meridionali”. Accentuând observațiile asupra latinității populației din Transilvania, credincioasă vechilor tradiții ale Romei și punând în lumină identitatea de tip fizic și de obiceiuri dintre Români și italieni, d-l prof. Landra adaugă următoarele:

„Acel care susține tezele continuității dacoromane în România, comit un fals evident, nu numai din punct de vedere istoric, ci și din punct de vedere antropologic. În călătoria mea prin Transilvania, am putut face aceste constatări evidente: întreaga regiune muntoasă, până în culmile cele mai înalte, este în întregime alcătuită din elementul românesc”.

Incheierea articolului d-lui prof. Guido Landra cetitorii noștri o vor găsi reproducută în articolul „Și alții o spun” din pag. 1.

Trebue să mai adăogăm, că aceste observațiuni se leagă de constatarea unui puternic caracter românesc și latin al populației transilvănene, „considerată ca centru de iradiatione și de viață al popoului român, care în această regiune s'a conservat mai curat decât oriunde”. Adică, o constatare care răstoarnă cele mai proaspete juxtapuneri

de legende și plasmui, menite a dovedi, în ultimă instanță, mapamondului că Românii s'au infiltrat, din regiunile înconjurătoare în Transilvania și nici de cum invers.

Când am vorbit de acea clarificare psihologică în raporturile dintre noi și sora noastră latină, ne-am gândit la acele câmpuri de bătaie, unde subț arșița soarelui din stepă și subț șfichiul usturător al Crivățului, Românii și Italienii s'au întâlnit în drumul lor glorios spre victorie.

În înțeleștarea apocaliptică a frontului din Răsărit, în izbândirea etapelor prin efort comun și mai ales în ambianța acelui spirit de caldă camaraderie, Românii și Italienii au ajuns să se cunoască mai bine ca niciodată, rămânând în fața constatărilor făcute ca în fața unor revelații nebănuite. De aici a început acel proces de cunoaștere, care s'a difuzat așa cum numai camaraderia de arme știe s'o realizeze, până între zidurile Cetății Eterne, care totdeauna a acordat mai multă încredere ostașului decât diplomatului.

Dacă între Români și Italieni mai plana o oarecare umbră, amintitoare a vremurilor când țara noastră era cunoscută la Tibru drept „Rumonia sanzionista”, această umbră s'a destrămat pe meterezele Odesei și pe nisipurile Crimei, s'a irosit odată cu apariția primelor trâmbe de brumă care au învăluit ierburile arse ale stepei Nogai. Suflet lângă suflet, Romanii Occidentului și cei ai Orientului latin s'au învățat să se sprijine, ca altă dată, unul pe umărul celuilalt, să-și exprime fără coidre nădejile și să se lege cu sinceritate la faptele noi de vitejie. Iar lucrurile acestea n'au rămas necunoscute în afara zonei de luptă, după cum cunoașterea lor trebuia neapărat să încolțeaască în sufletele noastre nădejdea unor vremuri mai bune.

Dacia lui Traian și Decebal e mai prezentă ca totdeauna în văltoarea faptelor care se însemnează în crânci, pentru că ea n'a putut să dispară în decursul mileniilor și nici nu va dispărea, atâta vreme cât „România păstrează în inima munților ei de pretutindeni un popor sănătos și puternic, care constituie o adevărată minune istorică”.

Mardare Mateescu

poziții însărcinatului său cu aceste probleme, d. Stettins, să satisfacă pe cât va fi nevoie necesitățile turcești în această privință. Un singur lucru nu ne seamănăază telegrama: dacă și Turcia are nevoie de binefacerile legii menite a apăra interesele Statelor Unite.

Până la lămurirea acestui lucru, dacă mai trebuie lămurit, aflăm că spăr-

gătorul de gheață „Makarof” care sosise într'un port turcesc cu intenția de a pătrunde în Mediterana și de aici în Marea Nordului și la Murmansk, a fost oprit de autoritățile otomane. El a trebuit să-și schimbe pavilionul cu unul englezesc, iar ambasada engleză a trebuit să declare ca a cumpărat acest vas.

Situația armatei sovietice tot mai gravă

Redactorul de specialitate a ziarului „Avenir”, comentând situația de pe frontul rusesc și remarcând nereușita comandamentului sovietic de a ușura presiunea asupra Moscovei printr'un efort disperat în sectorul de Sud, arată că aceste încercări s'au scontat cu pierderi enorme, fără a putea întârzia înaintarea asupra capitalei. Situația armatei bolșevice este din zi în zi mai gravă.

Stalin face din zi în zi apeluri mai stăruitoare la Londra, însă Anglia care este din plin angajată în Cirenaica, nu-și poate permite luxul unor alte diversivuni.

Tot astfel, ajutorul american destinat Rușilor este mult sub cifra angajamentelor ce s'au luat în conferința dela Moscova. Știrea este dată în presă, de cercuri autorizate. Acestea arată că experții militari care au fixat cifrele dela Moscova drept minimale pentru menținerea rezistenței sovietice, își exprimă teama că ultimele ajutoare vor sosi prea târziu. Cauzele principale ale întârzierilor sunt lipsa de tonaj de transport, grevele și întârzierile în organizarea producției pentru nevoile militare.

Intr'o astfel de situație și cu astfel de circumstanțe, sovieticilor le mai rămăsese nădejdea în generalii „Ger” și „Iarnă”. Dar aceștia, după cum am văzut, au întors spatele cauzei bolșevice, trecând de partea aliaților.

Fără să mai adăogăm că, în teritoriul de care mai dispun Rușii, lipsa alimentelor și a îmbrăcăminte devine pe zi ce trece mai simțită, dând loc la manifestații populare de loc favorabile guvernului roșu, care se termină cu repuneri în stil mare, specifice regimului Uniunii Sovietice.

M. M.

CITIT

Gazeta Transilvaniei

Redactor responsabil
ION COLAN